

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántartott közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

Hát mit akarnak?

Az ellenzék megindította a harcot az egész vonalon és megadta választási programját.

Oda zsongorodik össze az egész program, hogy kenyér kell az ellenzéknek; mi még hozzátehetjük: hogy Sima Ferencnek meg a közhatalom, mely feltétlen urává teszi őt a bosszúállásnak s eddig még le nem bonyolított üzleteinek. Mert emlékezzünk csak vissza arra az egy esztendő uralkodásra, amelyet Talián főispán idejében Sima és pártja, a megyepárt felvonulása következtében, pár év előtt élvezett s mindjárt tisztába jövünk azon konzekvenciákkal, melyeket Sima Ferenc és pártja a megyei kormányzat birtoklásából levonni kíván.

Avagy nem az volt-e a legelső ténye az ideiglenesen hatalomra jutott megyei ellenzéknek, hogy féktelen dühvel rohanta meg mindazokat, akiknél Sima Ferenc bosszút kívánt állani s nem az volt-e a második ténye, hogy a kenyér után régtől sóvárgó párttagok kielégíttessék, maga Sima Ferenc pedig Szentes város villam-világítási vállalatát még az unokái részére is kézhez kaparítsa.

Annnyira biztosra vették ezt az üzletet, hogy a magánvilágítás vállalatát már el is adta volt Sima Ferenc az időközben felszámolás alá jutott szentesi kereskedelmi részvénytársaságnak s az erre kapott pár ezer írtért még ma is egy igen tanulságos, de egyáltalán közállapotainkra nézve föltöbb szegényletes per van közte és a részvénytársaság közt folyamatban.

Ugyanezzel a részvénytársasággal már kész volt az alku Szentes város téglászatának hosszú időre való vállalatba adása iránt is.

Határozott tudomásunk van róla, hogy bizonyos vasúti üzleteknek sikeres keresztülvitele szintén kívánatosá tenné az ellenzék hatalomra jutását.

Hát persze, persze, mindezek az üzletek és törekvések, valamint a féktelen bosszúvágy kielégítése eddigelő hajótörést szenvedtek azon a szírtén, a melyet a megyei hatóság képvisel.

Ezt a szírtet, ezt a botránykötvet kellene felrelőlni az útból, hogy egészen szabad legyen a vásár. Ki kellene lökni a megyei tisztikarnak becsületlen munkában kipróbált tagjait, hogy helyet adjanak a pártvezér kenyérvárázó udvarának.

Ez az a magasztos közéleti eszme és cél, amely után az ellenzékli tábor-

kar sóvárog és ezért kellene kiöppörni a vármegyeházát.

Hat mi még nem hisszük Csongrádvármegye közéletét és társadalmát annyira megostromoltnak és megtántorodottnak, hogy ily célok eléréséhez segédkezett nyujtson s így feltétlen bizodalunk van abban, hogy úgy a legközelebbi bizottsági választások, mint az általános tisztújítás véglegesen ki fogják szolgáltatni az útlevet a kenyérvárázó pártvezérkarának.

De mit is nyerne a vármegye adminisztrációja olyan kétes elemek bevonásával, melyek egyrésze fegyelmi úton mozdítottak el köztisztviselői állásától s általában mit várhatna azon elemektől, amelyek még a községek kormányzására se bizonyultak alkalmasoknak. Hát nézzünk végig Csongrádvármegye községein, melyekről Sima Ferenc és pártja dícsékedve állítják, hogy övek ott a hatalom amelyekbe — szívük vágya szerint állították be az előjáróságokat.

Vajon milyen e községekben az adminisztráció? milyen itt Szentesen?

A város pár év óta adott költségvetései szomorúan világítják meg: mint viszi az ellenzékli uralom Szenteset lépésről-lépésre a vagyoni tönk felé és aki akarja, tapasztalhatja lép-

TÁRSAS.

Egyházi beszéd.*)

Alapige: Máté ev. 22. 21.

„Adjátok meg, a mi a császárnak; a császárnak és a mi az Istennek; Istennek”

Uram! Te szent törvényeid! Add értenünk, tudnunk; És pályánkat azok szerint Múltóképen futnunk.

A császárnak, a mi övé,
Hűséggel megadjuk, — Szavad, mint szent Istenünket Szentül is fogadjuk.

Vezess rá, hogy úgy lesz áldott
Életünk, halálunk:
Ha Te szent törvényeidben
Mind végig megállunk!
Amen.

Alkalmasabb jelszót, alapigét nem tudok, nem találok szent könyvünk lapjain az az új korszakkal szemben, a mely hazánk, nemzetünk életében a szentesített egyházpolitikai törvények életbeléptetése által beáll és a melytől már csak rövid napok, órák választanak el bennünket.
A hazassági jogról, a gyer-

meknek vallásáról és az állami anyakönyvekről szóló törvények kérdése évek óta foglalkoztatja az elméket, taborkra szaggatta a nemzeti társadalmat, ellene és mellette sorakozva a pártok. Folyt a küzdelem a legnagyobb hévvel, elkeseredéssel a végső crömefeszítésig; méltó és méltatlan fegyverekkel, — hivatott és hivatlan körökben, — igazi és hamis jelszavak alatt: szelvet vetve vihart aratva.

Október elsejével mindez véget ér. Mindennek véget kell érnie. Ez a nemzet megszólalt akarata, a megnyilatkozott nemzeti akarat gyümölcse: a létre hozott, immár szentesített nyert, életbeléptetett országos törvények!

Ez új korszak küszöbén mi legyen a jelszó?

„Adjátok meg, ami a császárnak és a mi a császárnak és a mi az Istennek, Istennek.”

A jelszó az új korszakra alkalmazással ezt jelenti, kívánja: a hajtások meg az új állami rend előtt, mint e hazának hű polgárai, de másfelől tegegyetek vallásos kötelességeitek továbbra is, mint buzgó egyháztagok.

A szentesített új törvényekkel szemben felmerültek s felmerülhetnek joggal ma is kérdések, kételyek, aggodalmak. Vajon igazán természetes fejlődés, szükség — ni több — egető szükség hozta-e létre? Előké-szített-e kellőképpen a talaj? Megvannak-e a szükséges előfeltételek arra, hogy békés együttműködésnek, haladásnak, nemzeti ösz-

szetorradásnak úttörői, biztosítékai lehessenek a hazai polgárság életében?

A feleletet mind e kérdésekre meg-hozza a közel jövő.

Nekünk mint a haza polgárainak köteles magunktartásútlónk be szabja az iras. Engedelmeselek legyetek minden ember irrendelésnek az Ur-ért. (I. Pétr. 2. 13.) Minden lélek a felső hatalmasságoknak engedelmeselegyen, pedig nem csak a bosszuállásért — félelemből — hanem a lelki ismeretért is. (Róm. 13. 1. 5.)

Ez az ajánlott engedelmisség, s nehéz feladatunk nem is ró egyházunkra. Evang. egyházunk ugyanis századokon keresztül érezve, hogy sorsa, fejlődése, hivatása a közös hazával van összeforva — itt élne d, halnod kell — a közös haza békés fejlődésének oltárára mindenkor megtudta hozni a szükséges áldozatot, a legnagyobb önmegtartózkodást is; meghajolt mindenkor készséggel a szentesített törvények előtt.

De különben nincs és nem lehet mit félnie ott, ahol az idők eseményeiben, a törvényhozas intézkedéseiben tagadhatatlanul a protestánsizmussal szembe: a haladás, joggyenlőség, lelkiismereti szabadság nyilvánulnak, érvényesülnek.

A törvényhozas legújabb intézkedései hiteleyeket nem érintik. Maga a házasság, emberi boldogulásunk e leghathatósabb eszköze, az erkölcsi élet e természetszerű for-

*) Mondotta Petrovics Soma evang. lelkész az egyházpolitikai törvények életbeléptése küszöbén.

ten-nyomon, mint osztogatják itt a pártjalmakat és rakják meg a hivatalokat, érdekük szerint, kenyéréhes pártfelekkel.

Csongrádon éveken át ostromozták a községi és szolgabírói kormány megtestesült bűnének Csemegi Antal volt főszolgabíró. De ahogy ez az úr fegyelmileg elvesztve a hivatalát, Sima Ferenc és pártjához állott át: ők segítettek be ottani pártfelekkel Csongrád községi bírói székébe és ma ők jagatnak, hogy — a megyei hatalom üldözött áldozataként mondott le Csemegi arról a bírói tisztéről.

Horgoson ők választották a község élére bírót és jegyzőt. A jegyző ellen olyan súlyos feyelmi panaszok vannak, hogy fel kellett őt függesztetni az állásától és — a vizsgálat eredményeként — megtenni ellene hivatalos sikkasztás miatt a bűnvádi feljelentést; a bíró meg feyelmi eljárás volt a nyakába a tövények ellen való igazgatásával.

Sándorfalván Topfcher János keverte az ellenzéki kártyákat. Jutalomképen megválasztották a községi bírónak, de ez az úr lemondás útján szökött meg a feyelmi elől, sőt most már magát a községet is elhagyni készül.

És nézzük magát a pártvezért, Sima Ferencet. Alig van cím, vagy tiszteletadó állás, amelyre ő itt nem aspirál és bizony azok nem egyikére segítette és segíti őt rá a pártja. De vajon csak egy ilyen állásban is megfelelt-e a magára vett kötelességeknek? Csak egyben is végzett-e valami a köz érdekében álló munkát?

Megválasztották szentesi vasúti végrehajtó bizottsági elnöknek: mindmáig e vasút-építés számadásai el nem készültek és fölülvizsgálva nem lettek. Tagja volt a szentes-vásárhelyi vasúti érdekeltségek végrehajtó-bizott-

ságának: egyre áskálódott ez érdekeltségek törekvései ellen, hogy végre lemondani kényszerült erről a tisztről. Megválasztotta magát a csongrád-megyei gazdasági egyesület elnökévé és körülbelül harmadfél évi elnökösködése alatt szerencsésen sikerült neki ezt az egyesületet közel vinni a haldokláshoz, mert hát neki ott és akkor is csak bosszú-gondolatok forrongtak az agyában, egész tevékenysége bosszú-gondolatok tette váltására irányuló törekvésekben nyilatkozott meg. Ellenben rögtön kész a tettere, a gyors cselekvésre, ahogy ez a saját, vagy kenyéréhes pártfelei valamelyikének az érdekében áll, ahogy azt egyebek közt a város villamvilágítási vállalatára kötött szerződés is igazolja. És mit szólunk az ellenzéki vezér ahoz a szerepléséhez, melylyel az Emke főbjeit a saját kortescéljaira ide hozta, nagy reklámdobnak, Emke-fiók alakítására, melynek aztán őt magát alelnökévé választották és amely az ő magas fenhatósága alatt tényleg olyan sikeresen is működött itten, hogy a tagokon, a hazafias lelkesedés nagyobb dicsőségére, végrehajtással való fenyegetés útján szedték be a tagsági díjakat, miközben ki-sült, hogy olyanokat is diktáltak be — számszaporítás kedviért — tagok, akik soha az Emke-ivet alá nem írták. Vagy mit szólunk ahoz, hogy beválasztatta magát ez a népboldogító vezér a megyei községek a nagyon fokozása érdekében kiküldött bizottságba és ő, aki olyan lelkes népbarátnak, a községek olyan önzetlen jóakarójának hirdeti magát szájával és tollával, soha e bizottság egyetlen ülésén meg nem jelent, részt nem vett.

A végtelenbe nyútna, ha mindazt fel akarnánk sorolni, ami rosszat kint a községek vagy Szentes adminisztrációjában ezek a Kenyérváró Ádámok cselekedtek s amik foly-

tán joggal állithatta Novák József, hogy ők bizony Sövényházán olyan rossz községi adminisztrációt nem akarnak. És mi elhiszünk ugyan, hogy a kenyéréhes párt községi bűneinek elpalástolására nagyon jó volna, ha ők jutnának végre a megyei hatalom birtokába is és maguk ellenőrizhetnék a községekben folytatott muszka-gazdálkodásukat; de sokkal józannabbnak tartjuk e vármegye szavazó polgárainak nagy többségét, semhogy feltételeznők, hogy az ellenzék ily bűnös törekvését istápolva, őket a küszöbön levő megyebizottsági tagválasztásoknál diadalra segítse és ezzel kisöpörni engedje általuk a megyeházából azt a közigazgatási tisztviselő-kart, melynek ha bűne van: ez éppen az, hogy nagyon is lanyha és elnéző volt az ellenzék által a községek adminisztrációjában folytatott garázda-gazdálkodással szemben.

S mert mi így itéljük meg a megye választó polgárai többségének józan felfogását: bizunk is a választás sikerében.

Csongrád megye háza a milleniumi kiállításon.

Köztudomású, hogy a jövő évi orsz. milleniumi kiállításon egy néprajzi falu is bemutatásra kerül, melynek egyik falusi parasztházát Csongrádvármegye építteti, hogy így ország-világ lássa, milyen a magyar paraszthajléka, portája is milyen itt a népviselet, népelet.

Alkalmunk volt a napokban ezt a szegvári mintára épült kiállítási parasztházat látni és elismerjük ugyan róla, hogy az föltöttebb esinos porta, berendezve minden kényelemmel; — de hogy híven tükrözne vissza a csongrád megyei parasztház építési formáit úgy külső, mint belső berendezésében: ezt már határozottan tagadjuk, — ellenben állítjuk azt, hogy — tekintve az épület időleges jellegét, — azt bizony tetemesen kevesebb költséggel is fel lehetett volna építeni.

Szilárd téglafalval épült a két szobás lakóház, közepett a konyhával, mikor a kiállításhoz sokkalta monumentálisabb s építési stíl dolgá-

ha nem ez is leend legtöbb esetben az irányadó.

Ime, töredékes vonásokban az új korszak, eljáras, melynek küszöbén állunk.

A jelszó: „*Adjátok meg a császárnak, ami a császáré*”, vagyis: hajoljatok meg az új állami rend, törvényhozási intézkedések előtt, mint e hazának hű polgárai; de másfelől: „*adjátok meg a mi az Istené, Istennek*” — tehát: tegyétek ezentúl is vallásos kötelességeiteket, mint buzgó egyháztagok.

It a próbakő, a melyen hithűségtek, az egyházhöz való ragaszkodástok megvalik. Megvalik: élő, gyümölcsöt hozó, vagy pedig terméketlen szarazagok vagytok-e a kicsi mustármagból nőtt, az egész világra kiterjedt terebélyes fán, melyet az Úr maga ültetett, saját és érette kiszenvedett martir-jainak vérrel öntözött. E budító szavakkal, fellívás kíséretében hozza ma egyháza tagjainak tudomására a róm. kath. püspöki kar az új korszakot.

A felfogást, várakozást lehetetlen nekünk is, felekezeti különbség nélkül nem osztanunk. Az új állami rend valósággal próbakő, a melyen a hithűségünk, az egyházhöz, elveihöz, igazságához való ragaszkodásunk megvalik.

A szentesített s életbelépő országos törvények — látni való — nem állják útját annak, hogy bárki is vallásos kötelességeit ezentúl is a leghívebben betöltse. Am azok-

rása, alapja: isteni szent rendelés egyházunk szemében, felfogása szerint is, de nem szentésgé a szentésgé értelmében, hacsak nem úgy, hogy a hazasok, a kik Isten szent akarátának megfelelőleg, hű szeretetben és önfeláldozó odaadásban éneik, maguk teszik szentté a házasságot.

Halhatatlan reformatorunk — Luther — volt az, a ki a házasság polgári természetére rámutatott, azt beismerte, kiemelte s a papi nótlenség eltörlése által Isten szent rendelését aidaival ezerek és ezerek javára, boldogítására kiterjesztette.

Az életbelépő polgári házasság nem szünteti meg az egyházi házasságot, nem törli ki az új hazasok esküjéből a holtot miglanholto di glan-t, sem az Isten engem úgy segít jent-t. A polgári tisztviselő — hangzik a kötelező utasítás — ügyelni tartozik, hogy a házasságkötés kellő ünneppélyességgel és jelentőségéhez illő komolysággal történjék. Nem szabad azonban oly magatartást tanúsítania, mely a házasságkötést az egyházi szertartás utánzatának tüntetné fel s a házasságkötés az egyházi összecadásnak igénybevételelől visszatarthatná. A polgári tisztviselő a házasság megkötése után a házasságkötést figyelemzetteti, hogy a házasságkötés előtt történt megkötésével vallási kötelességeiknek megeléget nem tettek.

Maga a polgári eljárás figyelmeztet hat, hogy minden házaspár frigyére az egyház áldását kikérje.

Egy egész életre szólóval a különben is komoly szövetkezés, — a férfiak és nők hiven meg kellvén állniok egymás mellett jó és rossz napokban, verőfényes és viharos időben, azt tartom, nem lehet hátrányos, ha ezentúl polgári és egyházi, tehát kettős eskü köti egymáshoz az új hazasokat; kettős pecsét fogja tanúsítani Isten és a világ előt, hogy két ifjú szív egymásnak kölcsönös szeretetet és törhetlen hűséget esküdött.

Az állami anyakönyvek vezetése nék előnyeiről, hátrányairól rövid időn meggyőző majd a tapasztalat. Sokkal közelebből s mélyebben érint a gyermek mekkel vallásról szóló törvényes intézkedés. Ez ugyanis a jövendőbeli vegyes házasságra lépő szülők, illetve gyermekek kezébe teszi le a szabad választási, meggyezési jogot arra nézve: ha vajon az apa vagy az anya vallásában kívánják-e neveltetni a gyermekeiket?

Szép, elvben mondhatni a legszebb, a legtermészetesebb jog, mely a szülőt hozza szívéhez legközelebb álló gyermekei felett megilleti. Am méltányosnak mégis alighanem legméltányosabb az eddig követett törvényes döntés: a fiú a tyja, a leány anyja vallását követi. S mert ez elvnek az újabb törvény sem állja útját, mert a vegyes házasságban előknél ez elv, az egymás vallásos meggyőződése kölcsönös tiszteletének, megbecsülésének, de a gyakorlati kivitelnek is leginkább megfelel: alig-

ban is remek csarnokait csak egyszerűen kassirozott épületek alkotják, vagyis, a favázos háza egy nádrétegre cement habarcsot raktak rá, amiből a legszebb ornamentális díszíték is kikerült.

Nem állítjuk, hogy a csongrádmezei parasztház is ilyen cement-kassirozással kellett volna féltetni, de hogy a célnak teljesen megfelelt volna egy favázos, hasítványra tapasztott falú hajlék is, ez bizonyos s hozzá még az e fajta építkezési mód nem is nagy ritkaság a mi parasztaiknál, látunk ilyen itthon a falvakon lépten-nyomon és ez bizony nagy költségkíméléssel járt volna.

De eltekintve ettől, se parasztoz az a kiállítás hajlék semmiben, vagy, hogy szabatosan megfelelt volna ki magunkat: parasztoz ugyan, de stílusával, divatosra átfórmálva, az eredeti művöltésként kifogható.

Végül fekszük az utcának, melyre szimmetrikusan elhelyezett két ablaka néz, holott az eredeti csongrádmezei parasztházakn rendesen csak egy ablaka van az utcára, az se szabatosan a falront közepén, hanem jóval közelebb a kiskapuhoz mint a hátsó meszgye szomszédhoz, míg a másik szobaablak rendszerint az udvar felől, a kiskapu közelében van. Mert hát az utcái front a magyar paraszt lakóháza, itt van a két ablak közén az L alakú lóca, a sarokban a kegyeres-kassal és nagykéssel, azon ökből, mivelhogy a magyar a lócáról az utcára is szeret kényelmesen kitekinteni, no meg, ha nyílik a kiskapu, mindjárt megfigyelni, ki is lép be a portájára. Ebben hát el van hibázva az épület külseje, egyekben beválik.

A háza belépve, szemünkbe tűnik rögvest egy falazott sparherd, ami szintén nem vall az eredeti paraszthajlékra, mert a magyar paraszt nyitott keményítő konyhájában, hogy az hamisítatlan legyen, szabad tűzpatka terpeszkedik a háromlábú vasmacskával, ezen föl a leves vagy a bográcsos.

Bent a szobákban, a szokott banyakemenck helyét stílusztíly olyan tapasztott kemencék foglalják el, amelyeket úrházaknál, vagy úriabb parasztházaknál látni csak, a kegyerítés céljából egy-egy szobában építve. Kuckos, széles padkjú banyakemenckről a kiállítási paraszthajlékban szó sincs, de mázos földi szobákról se, mert ezeket is kipadólják.

Hát megengedjük, hogy akik e kiállítási paraszthajlékhoz Szegváron a mintát keresték és megtalálták, ilyen házat mintáztak le; de éppen ezt nem lett volna szabad tenniük, mert a néprajzi fau bemutatásának nem az a célja, hogy egy raffinaltabb izlésű, uras paraszthajlékot tüntessen fel, hanem, hogy híven tükrözze

vissza az igazi, hamisítatlan csongrádmezei paraszti népeletet és építési módot.

Igy, ahogy ez a kiállítási hajlék épül, részünkről csak a történeti hűség torzképének, a valóság meghamisításának tekinthetjük azt, eltekintve — mint már mondtuk — a pazarlástól, mellyel ez a porta felépül.

Költségvetés és pótköltségvetés.

II.

Mikor Szentes város 1896. évi költség-előirányzatának bíralatába fogunk, a legnagyobb zavarban vagyunk, mert nem tudjuk: azon a bornírtságon utközzünk meg inkább, mellyel ezt a munkát a gazdasági szakosztály és a tanács összcállították, vagy azon a szeretlen vakmerőségen, mely annyit ostobaságot tétel ez a város képviselőtestület részéről, — mintha annak talán nem is kerüldözhetne tagja, aki átlat a hamis szövevény és megítélési képes volna a költségvetés szélhámoságait.

Mik a fogyatkozásai ennek a költség-előirányzatnak: szemünkbe tűnik egyszerre, ahogy tételien csak átfutunk is, mert bizony híján van az minden realitásnak s végeredményben ismét a pótdó növekedésére vezet.

Mert ha elfogadhatná is a város képviselőtestülete ezt az előirányzatot minden tételében és az a fölöttes megyei hatóság részéről jóváhagyatná: még az esetben is mutat az némi emelkedést a f. évi pótdó kirovások viszonyitva; de éppen az a baj, hogy ez a fércmunka, ha a jászolpárti többség a városnál akceptálná is, az ellenőrző fölöttes hatóság által — ha törvényes kötelességet teljesíteni akarja — el nem fogadható, ekkor pedig már tetemesre válik a kirovási különbözet és a jövő évi községi pótdónok veszedelmesen közel fog járnai a száz százalékhoz.

De menjünk végig az egész költség-előirányzaton és lássuk hát a hiányait.

A bevételke címeiben csupan a rendkívületek és átfutók IX-ikében találunk egy famózus tételt, de ez aztán olyan, hogy egy-maga halomra dönti az egész előirányzat kirovási kulcsát.

Nevezetesen bevételbe van itt helyezve az a 20000 frt, amit — mint a szentes-szt. mártóni vasút biztosítékát — a jövő évben fog a központi allampénztár a városnak viszszaadni.

Hat természetes, hogy az egy rendkívüli bevételét fogja a városnak képezni és

igly e címen felveendő is volt a költség-előirányzatba, de nem úgy, hogy ez az összeg az éves költségvetés mindennemű folyó kiadásainak fedezetül szolgálhasson.

Annak a 20000 frtnak külön és határozott rendelkezése van, azt a város csakis közlekedési eszközökre, útépitésre használhatja fel és így — amikor e 20000 frtot a jövő évre bevételbe tették, — ha mindjárt el is akarják költeni, legalább ugyanilyen összegget kellett volna felvenniük a rendkívüli kiadások IX. címénél is útépitésre vagy egyéb közlekedési célokra; ha pedig ezt nem tették, úgy akkor ily alapként kell e pénzt kezelni addig, míg rendelkezésnek megfelelő célra befektethető lesz.

Megvan azonban a nagyon természetes magyarázata annak is, miért állították be ezt a tételt az előirányzatba, mint a folyó kiadásokra elkölthetőt.

Szükség volt ugyanis erre, a mérleg kedvezőbbé tétele céljából, mert csak így lehetett elérni, hogy a pótdó kirovás hányada ne igen emelkedjék túl a f. évi kirovás magasságán.

Nevezetesen úgy áll a dolog, hogy — ha ezt a 20000 frtot a jövő évben folyó kiadásokra el nem költhetik — pedig rendelkezésénél fogva nem szabad elkölteniük — úgy akkor 20000 frttal több pótdó kirovás válik szükségessé.

Mint hogy pedig ezt a 20000 frtot is a 159,541 frt allami adóra kelletik kirovni, ez pedig ezen összeg körülbelül 16 százalékanak felel meg, — nagyon természetesen, hogy ezen 16 százalékkal kedvezőlenebb leend a kirovási kulcs, vagyis voltaképen 87, illetve 98 százalék pótdótot kell majd a jövő évben fizetniük, sőt — mint alább ki fogjuk tüntetni, realis számítás alapján még ennél is többet.

Ezért kellett a közkiadások fedezésére ezt a bevételi tételt a költség-előirányzatba ilyen formában becsúsztatni abban a hitben, hogy nem lesz aki ezt észrevesselezi s ekkor el is verik szépen ezt a 20,000 frtocskát.

A kiadások címenél kezdjük azon, ami a költség-előirányzatban nincs benne, ami pedig szintén segít a pótdótot főlebb rugtatni.

Nevezetesen az történt, hogy az 1895-re adott pótköltségvetés két terhelő vagyoni tételét jelöl meg a f. évi túlkiadások fedezetül: a Jurenak-ház vételárának lefizetésére megszavazott és fölvert 35000 frtos kölcsönt, továbbá a f. évben felvert 30000 frtos ideiglenes kölcsön 18000 frt maradványát, melynek visszafizetése, böics előre látással — már elege 1897-re van kontemplálva. 53000 frtot tesz

nak a vallásos kötelességek érzetének ott a szív mélyében kell gyökeréznie, a szív oltárára langolnia, különben nincs, nem lesz a mi a vallásos kötelességek megbecsülésére, szeretetére, híven betöltésére inditsa, sarkalja, kötelezze egyházunk tagjait.

A hol ez a vallásos hit él, képzelhetnie ott új házast, aki megkötvén a polgári házasságot, ne érzeze indittatva, kötelezve magát megpecsételni szent esküvel frigyét itt az Úr oltárára is, segedelemhívása mellett annak a Teremtő Istennek, aki által élünk, mozgunk és vagyunk; a kítől: minden jó adomány és tökéletes ajándék, — tehát a házi boldogság is — alszáll, mint a világosságok Atyjától, s akinek a vezérlő karja, áldó keze nélkül semmi vagyunk?

A hol ez a vallásos érzés él, fordulhat ott elő csak egy eset is, hogy az evangélikus féli, mint leendő szülő akár közönyösösből, akármiféle más érdekből oly könnyelmű ígérteket vagy lekötelezéseket tegyen születendő gyermeke vallását illetőleg, a melyek a hitünkhöz való ragaszkodás kötelességével s annak lelkiállásait iránt tartozó haládatossággal ellenkeznek!

A hol ez a vallásos érzet él, ott a halás kebel kegyelettel őri a mult nagy alakjainak emlékeit, egyházunk százados küzdemeit, hagyományait; büszkeséggel gondol a józan felvilágosodás ezernyi áldásaira, melyekkel a bilineséből kimentett Evangélium ajándékozta meg s boldogítja ma is a vála-

got; lelkesedéssel, áldozatokkal támogatni kész egyháza magasztos céljait, hogy a mely hivatást az Úrtól vett, méltóképen betöltse.

Ezt a vallásos érzetet ápolni, erősíteni legyen hát főgondunk, hivatásunk. Ennek apolására nyílnak meg az Úr hajlékanak ajtajai, hívogat az Úr beszéde.

Boldogok, a kik a hívogató szóra, a próféta el felbuzdítva így felelnek: »Jertek el, menjünk fel az Úrnak hegyére, a Jakob Istenének házába, hogy megtanítson minket az ő útaira és járjunk azokban (Ezs. 2, 3) E szent érzet tovább apolására hivatott a család. Boldog szülő, aki megbecsüli s be is tölti e szép hivatást. Nekik szól Mózes: az igék legyenek a te szívedben. És gyakoroldjad azokat a te gyermekeid előtt. megírjad azokat a te háznak küszöbeire és a te kapuidra (V. Móz. 6, 6—9.) Róluk a zolt. író: a te fiad, mint az olajfának ágai, a te asztalod körül. Így áldatik meg a férfiu, a ki féli az Urat (128, 3. 4.)

E vallásos érzet gondos apolása teszi igazán az egyház veteményes kertjévé az Ur iskoláját, a hol a vallás csatornáján folyik át minden ismeretközlés, oktatás, az egész nevelés, amint a Predikátor oly találóan mondja: a dolognak summája ez: mind-ezeket hallván az Isten féltjed és az ő parancsait megtartsd,

mert ez az embernek földolgal (12, 15.)

Ha a vallásos érzet apolását azon a fundamentumon, melyen kívül senki mást nem vehet, a mely egyszer vettettettseza Jézus Krisztus, így apoljuk, akarjuk, fogjuk apolni: akkor az új korszaktól nincs mit tartanunk; akkor az életbe lépő új törvények, hitéletünk fellendülésére vezetve, javunkra vannak s evangélikus egyházunk az lesz a jövőben is, a mi a multban volt: faklyavívője a jótékony felvilágosodásnak, — termékeny talaja a vallásérkölcsi élet tisztaságának, összefüző kapcsa az együtt munkáló felebarati, testvéri szeretetnek mind-azok között — felekezeti különbség nélkül — a kiket az apostoli szö lelesit, vezet. »Egy az Ur egy a hit, egy a kereszttség. Egy az Isten és mindeneknek atyjok, ki mindenek felett vagy on és mindenek által est bennetek mindeneditekben (Ef. 4, 5, 6) akiket az apostoli kijelentés vigasztal meg s boldogít amaz öntudatukban: Bizonyval lát-tam, hogy az Isten nem személyválogató, hanem minden nemzettségben kedves néki akarkiesoda, aki őtet féli és cselekszik igazságot. (Csel. könyv. 10, 34., 35.) Amen!

együttesen ki az a két kölcsön, de hogy ennek a kamatait miből fogja a város 1896-ban fedezni? — no, erről ugyan az azon évi költségelírányzatban nem történik semmi gondoskodás, mert hát ez is csak a kiadások végösszeget és ezzel a kirovási kulcs hányadát szaporította volna meg és rácsigítette volna a költségelírányzatot egy kis realitásra, — ezt pedig kerülni akarták minden áron.

Igen, el kellett ezt kerülni, mert ha még erről az elmaradhatatlan kiadásról is gondoskodás történik az előirányzatban, 6 százalék kamattal is 2650 ft újabb kiadást kellett volna számításba venniük, ami körülbelül újabb 3 százalék pótlódi emelkedést eredményez, hogy ez a teher már fölözne is a száz százalékok.

Ami teher a költségvetésben bent van, legelső sorban megdöbönt, mennyire elharapozott ismét a város adminisztrációjában a napdíjasokkal való gazdálkodás. Nem kevesebb, mint 4368 ft évi kiadás van e címen a költségvetésbe felvéve, vagyis 353 ft-tal több, mint felvéve volt 1889-re vagy 1890-re, amikor pedig még a városi statutuimaink nem módosították a tisztviselők létszámának tetemes szaporításával és különösen arra való tekintettel, hogy a közigazgatást felelősséggel tartozó tisztviselőkkel, tehát napdíjasok nélkül végezhesseük.

Ha a napdíjasokkal bőven bánunk, mert hát — jutalmazzunk illik egy-egy koncal a pártszolgálatokat: viszontag zsgorgatunk a gimnáziumnál, melynek éves költségvetéséből 1000 ft-ot csipentett le a tanároknak és az iskolára furiáskodó jászolparti virtus. Hogy ez józan taktikakössége, nem nehéz megítélni.

Ellenben dédelgetet kedvenc a polgári leányiskola; mert bár az 1894-iki zároszámadás szerint, ennek az iskolának az évi szükséglete 7987 ft 52 kr. a f. évi előirányzata meg 7945 ft 89 kr volt, a jövő évre az iskola céljaira mégis 9496 ft-ot irányoznak elő, mert hát — az iskola szék ez így rendel. A gimnázium 1000 ft meg takarítást tehát itt 1550 ft kiadási többlet fölözi.

Szépen fejlődik a szegény-ügy is, és alaposan segít a szegénynek a város. Az 1894. évi zároszámadás e címre eső 6203 ft 05 kr és a f. évi 7200 ft előirányzat ellenében ugyanis a jövő évre már 9365 ft kiadás van e címen előirányozva, tehát 2165 ft-tal több szegény halad a kövilágítás költségének előirányozása is, tekintettel arra a körülményre, hogy be kell bizonyítani, miszerint a petróleum világítás sem olcsóbb a szimaféle villamvilágításnál.

Hogy úgy az előrc nem láthatókra, valamint a nyomdai és irodai költségekre előirányzott összegek tételei évről-évre tetemes emelkedést mutatnak: ez már szinte megszokott dolog és így nem is időznünk tovább a tárgynál, hanem felhívjuk erre az abszurd költségelőirányzatra úgy a városi képviselőtestület, mint az ellenőrzésre, hivatott megyei hatóság figyelmét: ideje lesz már egyszer komolyan a hőmére utni annak a muszka gazdálkodásnak.

Ujdonságok.

Szentes, 1895. október 20.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete — mint ezt már lapunk előző számban közöltük — a f. hó 21-én, holnap délelőtti 9 órakor közgyűlést tart a tül a kurcai tanácskozó teremben. A közgyűlés tárgysorozata 14 pontot ölel fel, melyek közül mint a főbbeket emeljük ki a következőket: A szentesi takarékpénztár piactéri házának városház-telkül való megvétele tárgyában benyújtott indítvány tárgyalása. — A szentes-szt. mártóni vasút-épitésnél kisajátított maradványok eladásának elhatározása. — Különböző pénztárak zároszámadásainak fölvizsgálása. — Az 1896. évi virilis városi képviselők névjegyzékének összeállítására ki-

küldött bizottság jelentése. — A gimnáziumi tanárok előterjesztése, a 12-ik tanári állás betöltetlensége folytán őket terhelő óratöbblet díjazása tárgyában. — Jelentés a fogyasztási és italdó-berlet dolgában. — Végül Tóth Dezsőnek az alszámvevői, Kovács Kálmánnak pedig a központi kiadói állásról történt lemondása s intézkedés ezen állások betöltésére. A tárgysorozat clég bőven tartalmaz olyan közérdekű és nagyfontosságú ügyet, melyek tüzetes megvitatása kívánatosá teszi a képviselők minél tömegesebb megjelenését és így e körülményre külön is felhívjuk a figyelmüket.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága, a f. hó 21-én, holnap délelőtti 9 órakor tartja a havi rendszeres ülését a szokott helyen.

— **A Bartha-Sima-ügy a kir. táblán.** Jó ideje tárgyalta le a szegedi kir. törvényszék, hosszú éveken át folyt kínos vajadás után azt a bünyfityó pert, melyet a kir. ügyészség Sima a Ferenc és társai ellen hivatalból tett folyamatba, amiért Sima a Ferenc, a kebelbártaival szövetségben, Bartha a Kálmán dr. vármegyei árvaszéki ülnököt a Kassaszálló kerthelyiségében ki akarta keríteni, hogy megverje. A törvényszék, mint annak idején megirtuk, ebben a fenytő perben az összes vádlottakat felmentette, csupán Sima a Ferencet mondotta ki a becsületsértésben vétkesnek, de — ráhúván az esetet egy paragrafus kaptafajára, büntetést nem szabott ki őreá sem, sőt még az igen tetemesen felszaporodott eljárási költségek megtérítésében sem marasztalta, amiből a kir. ügyész pénztára nagy kár haramlott. Az ügyészség képviselője, meg Bartha a jogvédője, Reiniger Jakab szegedi ügyvéd ezért meg is föllebbzték a törvényszék ítéletét és a szegedi kir. tábla, a napokban bíráltnál fölül az ügyet, Sima a Ferencet most tényleg el is ítélte 200 ft pénzbüntetésre és elmarasztalta a körülbelül 400 ft-ot tevő eljárási költség megfizetésében. Most aztán persze Sima a Ferenc a főlebbezés sora és így az ügy bizonyosan felkerül a kúriához is.

— **Pályázatok eredménye.** A f. hó 17-én járt le a Szentes városi árvaszéki ülnökségre és a csongrádi főszolgabírósg irnoki állására meghirdetett pályázatok határideje. A szentesi árvaszéki ülnökségre csak ketten pályáztak: Bugyi Antal adóügyi fogalmazó s jelenleg h. ülnök és Farago Sándor derekegyházi segédjegyző. A csongrádi főszolgabírósg irnoki állására többen pályáztak, kik közül a főispán, mint értesülünk, Borbás József volt szolgabírói irnokot már ki is nevezte.

— **A pusztaszeri emlék.** A pusztaszeri millenáris emlék építészeti és szobrászati munkálataira vonatkozó árjelést a jövő hó 20-ikán tartják meg Budapesten a belügyminisztériumban. A tervezett emlékek közül csak kettő készül el a millenium beköszönéséig, a többinek csak alapkövét rakják le a jövő év augusztus havának közepé táján. Főlavató ünnepélye azonban csak 1897-ben lesz. Megirtuk már egy ízben, hogy az oszlop-csarnok belsejében egy uló Arpad-szobor lesz elhelyezve, most csak azt kell még megemlitenünk, hogy az oszlop-csarnok bejárata előtt az erőt ábrázoló két kő-oroszlán lesz elhelyezve. Az emlékre vonatkozó minden intézkedést nem Csongrád-vármegye törvényhatósága, hanem maga a minisztérium teszi meg.

— **Előlegezett jubileum.** Nem hiába, hogy a város háztartásában is örökon-örök

előlegezettel dolgozik a jászolparti Kenyér-városi Adámok virtusa, — de szereti is ez a derek had az előleget minden téren. Ujabbban a pártgyűletüknek, a szentesi 1. 48-as népkörnek előlegeztek vagy fel esztendőcske életet s bár a kor csak 1871. tavaszán kezdte meg hivatalosan a földi pályafutását: most ülik meg a 25 éves fennállása jubileumát, e mai napon. Kellott pedig ez a kis ünneplő alkalomossággal nagyon a Kenyér-városi Adámoknak. Így eszem-iszom közben jobban fel lehet srófolni a lelkesedés lángjait, lelkesedésre pedig ott nagy szükség vagyons mostanság, mert küszöbön vagyunk a megyebizottsági tagválasztásoknak és ilyenkor keríteni kell a voksot ahol csak lehet. Hát így esik a jubileum előlegezése. Kortec-célra rendeznek nagy lakomát és rávetik a kor jubileumának állítólag 25 éves palástját. Egyébként nem zavarjuk a derek Kenyér-városi Adámok értalan kedvtelését. A nép, ez a jó szentesi nép lassanként úgy is kijózanul belőlük és kezdi felismerni, hogy vértükben van az előlegezékben való dolgozás.

— **Beszűntető végzés.** Abban a bünyfityó ügyben, melyet rágalmas és becsületsértés címén Tassnád Antal dr. indított Szentes város ötvenhárom képviselője ellen, amiért elence egy — a közgyűléshez intézett beadványban tényleg sértő kifejezéseket használtak, a szegedi kir. törvényszék beszűntette a további eljárást egy, a napokban hozott végzésével. A beszűntetés indokául felhossa a kir. törvényszék, hogy a beadvány aláíróinak nem lehetett sértő szándékuk és hogy fel sem tejelezhető 53 városi képviselőről az, hogy így akarnának bárkit is rágalmaszni és becsületsértésben megsérteni. A szegedi királyi törvényszék — úgy látszik, nem ismeri Szentes város képviselőtestületének jászolparti többségét.

— **Választási értekezlet az 1. 48-as körben.** Nagy lelkesedéssel a Szentesi Lapok a Kenyér-városi Adámok f. hó 17-iki választási értekezletéről, melyen — szerinte — a lelkesedés tüze lobogott fel a pár száz főnyi választó polgárok szemeiben, a Sima a Ferenc nagyszabású kortesbeszéde után. Hát valójában szó se volt biz ott semmi lelkesedésről. Az értekezleten jó ha 60-an, 70-en vettek részt s mikor Szántó Lajos tartotta szintén nagyszabású beszédét, melyben azzal akart hatni, hogy milyen nagy discsőség a pártra a református egyházi presbiterválasztások alkalmak. kivított fényes győzelem, amelynek áldásait az egyház már is élvezi, az egyik szavazó polgár nem állhatta meg, hogy fel ne kiáltson: »ugyan hol van az az áldás? — mire a szomszédja sietett felvilágosítani, hogy: »nem nagy áldás az, mikor a z egyház 75000 ft adósságából szerencsésen csináltak 85000 ft? Mikor pedig az értekezlet elnöke Sima a Ferenc felszólítást intézett az egybegyűltekhöz, hogy hát jelentkezhettek most már a káplárok, akik a szavazók behajtását magukra veszik, egyszerre nagy oldózkodás támadt és alig néhányan maradtak bent a teremben. Ime, ilyen volt a nagy választói értekezlet fényes eredménye.

— **Halvacsora.** Rendkívül fényes sikerű volt a szegénysorsú zsidó iskolásokat segítő egyet által tagnap este, a kaszinó termében, pénztára javára rendezett halvacsora. Az egész terem hosszában, szélétében terített asztalok mellett mondhatni a város egész intelligenciája fogott — kevés kivétellel helyet, úgy, hogy alig egy alkalomnál látott a tágas terem ilyen látogatott társas estély. Ott volt Vadnay Andor dr. főispán is, szeretetreméltó nejevel és néhai Visky Imre orsz. képviselő és lapszerkesztő náluk vendégképpen itt időző ked-

ves leányával, továbbá igen sokan társadalmunk előkelőségei közül. Kedélyes volt a lakoma fölöttébb szasztalbotlás után a fiatal-ság nagy kedvvel kerelkedett neki a táncnak, melyet c s orok irasorok is szenvedélyes kitarással ropognak, hogy előre láthatóan csak a reggel veti végét a mulatságnak.

— **Halálozások.** Szentes város középületlein a lengő gyászlobogó hirdette a napokban, hogy g y á s z a v a városnak: A r a d i István városi virilis képviselő halálozott el a f. hó 17 én este, aki életében buzgó tagja volt a képviseletnek és alig hiányzott egy gyűlésről is. Temetésén a rokonok és jóbarátok sokasága adta meg neki a végtsztesseget. — Lippáról vett g y á s z h r tudatja velünk G y u l a y József m. kir. posta- és táviró tisztnek, ott a f. hó 18-án este, 65 éves korában történt gyászos elhunytát. A boldogul nem régt még a szentesi postahivatalnál működött, hol 40 éves fárasztó közszolgálat után helyezték a jól megérdemelt nyugalomba, melyet élvezni Lippára költözött el. De nem sokáig élvezhette ezt a nyugalomban vonulást, elérte a halál s most már örök nyugalomra lel a földanyánk méhében. Derék, kötelességtudó köztisztviselő volt mindig. Nyugodjék békében!

— **Lemondó választási elnök.** Szentes város polgármestere, B u r i á n Lajos, hivatalosan tudatta az alispánnal, hogy a küszöbön levő törvényhatóság bizotts. tagválasztásoknál lemond a szentesi II. alválasztókerület választási elnöki tisztéről. Lemondását B u r i á n Lajos azzal okolja meg, hogy ő azon időben másként lesz nagyon elfoglalt. Abból a kiáltványból ítélve, melyet B u r i á n Lajos p o l g á r m e s t e r i m i n ő s é g é b e n intézett a szentesi III-ik alválasztókerület választó polgáraihoz és amelyben őket a mai napra választói pártértekezletre hívja össze, — azt kell következtetnünk, hogy a polgármester úr azon időbeli egyéb nagy elfoglaltsága — k o r t e s k e d é s l e s z.

— **Kézre került katonaszökevény.** A szarvasi rendőrbiztos hivatalosan arról értesíti a szentesi rendőrséget, hogy L ó v y Sándor iteni illetőségű hadkötelest, akiről azt állítják, hogy a katonasor elől szökésben van, Szarvason letartóztatott és toloncútra indították haza, Szentesre.

— **Nyoma veszett.** H o r v á t h Lidi, 14 éves cmezbajos leány, mintegy négy-öt nap előtt elbörgött a szulesi házától és azóta nyoma veszett. Köröztesse nézve megtörtént a rendőri intézkedés.

— **Vásárok.** Battonyán a f. hó 26-án, Mindszenten a f. hó 27-én és 28-án, Halason pedig november hó 17 és 18-án lesz az idei országos őszi vásár megtartva.

— **Körözött fiú.** Még a mult év őszén történt, hogy egy szegény szivbajos fiú, a 14 éves K a c z i b a János elködörgött Csongrádon a szulesi háztól. Azóta a fiút senki hozzátartozója nem látta és elég csudálatos, hogy dacára ennek csak most történt meg a hatósági intézkedés, az eltűnt fiú körözése tárgyában,

— **Adomány.** R e i c h e n b a c h Jakab helybeli pékmester egy frtot küldött be szerkesztőségünkhez, a szegény sorsú zsidó iskolásokat segítő egylet pénztára javára. Az összeget attettük az egylet elnökségéhez.

— **Bitang jöszög.** Kun-szt. Mártonban, az ottani bitangakolban 5 drb. magyar juh van bitangásban. Ugyanott a rendőrség egy gazdájától elszabadult esküt köörtet.

Irodalom.

• **Röptében a nagyvilág körül.** Valóságos gyönyörrel vettük kezünkbe e népszerű díszmú most bekludott tizenötödik füzetét, mely ély változatos és élthű képek sorozata, mint az elsősk. Santa Lucia, Nápólnak e regényes részét mutatja be az első fénykép, míg a következő Italia derult ege alól egyszerre a

zordon Moszkvába vezet és a Petrovszky palota pompájában gyönyörködhetünk. Most a versaillesi harcterem egyik remek festménye, a tivollí ütökzet, majd Sevilla látkepe következik, azután tarka sorban a kalkuttai kormányzósági palota, Nasick, India egyik legszebb városa, a Clive street Calkuttában, egy nilusi fénykősnak, a kairói citadella, Jesói téfák fényképe Japánból, a római kapitólium, Achmed szultán mecsetje Konstantinápolyban, La Guayra Venezuelában, Guanajuato Mexikóban, a Buckingham palota trónterme Londonban és a Pensylvania Avenue Washingtonban. Valóban ily kevés pénzért ily sokat és ily remek kivetült még sohasem nyújtottak a közönségnek s így nem csoda, hogy már a magyar kiadásból is 15.000 teljes példány, tehát majd egy negyed millió füzet elfogyott.

Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az Egyetértés kádohivatalában Budapesten, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre, 16 füzetre 2 ft 80 krral; 4 füzetre 1 ft 40 krral.

Aki a mu'attató regényeknek barátja és szereti a jó elbeszéléseket, rajzokat, huroreszket és költeményeket, valamint érdekklődik a divat változásai, az orvosi és ismeretterjesztő tanulságos cikkeket iránt, az rendelje meg a »Képes Családi Lapok« című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lapot. E lapba fenállása óta folyton, már közel 18 éve, a legjobb és legnevesebb írók és költők írják műveiket. A »Képes Családi Lapok« egy évi folyamán annyi olvasnivalót tartalmaz, hogy a hosszú téli estékre más regény vagy lap teljesen felesleges. A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 ft; félévre 3 ft; negyedévre 1 ft 50 kr. Mutatványszámokat ingyen s bérmentve küld a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala. Budapest, V ker. Vadász utca 14 szám, saját házában.

Látványosságok a kiállításon.

— Fővárosi level. —

Budapest, október 11.

A messze külföld neves lapjainak képviselői jártak a napokban Budapesten. Apróra megnézték az ezredéves kiállítás bekerített területét, hogy a maguk két szemével lássák: mit hogyan és minő hajlékban mutat be Magyarország ezredéves ünnepe. S amig ők sorra vették az épülő és nagyrészt már elkészült pompás palotákat (amelyeket mi már régebben leirtunk), amig ők bámulattal telc jártak egyik csarnoktól a másikig, s folyton gyarapodott az érdeklődésük, egyre hangzott ajkukról az elismerés, — addig mi próbáljuk meg egy pillantást vetni a jövődöbe, hogy meglássuk azt is, ami még nincsen, ami csak készül, ami csak tervben vagy papírra tett elhatározásokban van meg.

Ne nézzük most Magyarország produktív erejének lendő megnyilatkozását, mellőzzük pár pillanatra a nagy munka komoly részét, amelyet úgy is látni, megvizsgálni, tanulmányozni kell majd mindenkinek: hanem lássuk, minő szórakozást, mulatságot, látványosságokat nyújt majd a nagy közönségnek az ezredéves kiállítás.

Itt lesz elsőbbsen a megnyitás nagy napja. A király és az egész királyi család és vele a nemzet sorsának intézői legelőbb a Mátyás király templomába mennek imádságra. Az ország első főpapja inadozik velük a hazáért, újabb dicső ezer évet kérve az egek urától ennek a sokat megszenvedett népek. Innen pompában és díszben átvonulnak az új parlament épületébe, széles e hazának legnagyobbszerű, leghatalmasabb palotájába, hogy a király a maga személyében megnyissa az országgyűlés két házat. Most ezer éve Pusztaszeren is azzal kezdtek meg a honalapítást, hogy fejedelem és nemzet hűségét fogadtak egymasnak, s a legdrágább kincset, az alkotmányt biztosították. Ezer évvel utóbb ismét hűségi esküt tesznek egymásnak: az alkotmányos király és az alkotmányteremtő nemzet.

Ezután lesz az ezredéves kiállítás meg-

nyitása. Maga a legmagasabb védnök, ő fel-sege a király nyitja meg a kiállítást a történelmi csarnokban, az épületeknek ama részében, amely legjobban emlékeztet Arpád korára, a hol a honfoglaló magyarok emléket mutatják be. S a királyon kívül ott lesznek a királyi hercegek, az udvar, az ország-nagyok, mindenki, akinek rangja, neve, dignitasa van.

S mind bejárják a kiállítást, amit összehord egy nagyratóró, nagyrateremtő nemzet, hogy bemutassa ezérvés dicső multját, újabb ezer évre jogosító fényes jelenét.

De itt csak a látványosságokról akarunk ezúttal beszélni. Szőlünk hát pár szót nagy Vágó Pál hatalmas tervéről, amelyet a nagy közönség bizonyára meg fog valósítani. A megelevenedett história, ezer év eleven története fog előttünk elvonulni. Mind, ami csak nagy és emlékeztetés, dicső és példát mutató a nemzet multjában, kacagányos Arpád délceg leventéitől a közelmult nagy férfainak és nagy tetteinek koráig: az ott lesz előttünk híven, pompában és a multak dicsőségével. Nincs nemzet a világon, amely hasonlót mutathatna!

Az alatt a félszentdó alatt, amig a kiállítás tart, száznál több országos és nemzetközi kongresszust rendeznek. Ezeknek javarésze olyan, amely a nagy közönséget is közrelő érdekli, amely látványosságokkal, felvonásokkal, versenyekkel, mutatványokkal jár. Hogy csak többet ne említsünk, ilyenek a tűzoltók, tornászok, vasparipások, atléták, lövészek találkozói. S a sportunnepek egész hosszú sora fűződik hozzájuk. Lovas-, atléta-, torna-versenyek lesznek. Kocsikörzők és kocsiversenyek, lovasjátékok, harci játékok s ki győzné felsorolni mind, mikor majdnem minden hétre esik majd kettő-három.

S mindezekhez csatlakozik az állandó látványosságok egész sora. Csak a javát említsük:

A kiállítás korzója már 1885-ben a nagy közönség legkedvesebb tartózkodó helye volt. Hát még jövő esztendőre! Egy eleven virágkiállítás lesz ez a korzó, ahol nem cserepekben, hanem a szabadban, bokratszerű csoportokba ültetve mutatják be a legpompásabb dísznövényeket, amiknek termelésére a hazai műkertészet képes. S e pompás helyen, gyönyörű kis pavilonban, egyre szól a zene. S mikor a sétáló közönség a villamos lámpák nappali fényében járják a csodaszép kertben, egyszerű elsőfödtek a lámpások fénye s tündéri szinompában gyul ki a fontaine lumineuse, az elektromos szökőkút. Toronymagasságra szöknek fel a vastag vizugarak s ahogy csillogó gyöngyszemekben ugra lehullanak, ezer pompásabbnál pompásabb színre festik a rejtett villamos gépek. Messziről ugyanekkor elektromos tűzijáték gyönyöröködteti az embereket, egy új, még pedig magyar találmány, amelyet csak a kiállítás látunk meg legelőször.

S még hány látinivaló lesz? A ballon captiv, amelyet napjában egyszer-kétszer feleresztencnek a szédítő magasba, a hol katonai gyakorlatokat végeznek a ballon kezelésére kirendelt katonák. Az ó r i á s - k e r é k, a mely egész vasúti waggonokat emel háromszáz méter magasra s onnan látják majd az emberek a kiállítás városát, parányi méretekben, mint a madár a messziségből. Az a k v á r i u m, az ideszállított tenger-fenek, a hol a valósághoz híven, elevenen látjuk majd a tenger csodálatos életét, a soha nem látott állatok, hűsövé virágokat, s azt az elképzelhetetlen világot, a mely a tenger mélyében él, mozog. Közél lesz chez a k i n e t o s k o p, Edison mesés találmánya, amely megeleveníti a képeket s a mozgást fotografálja le a villamoság hatalmával. Vonatok vágatnak, bennük eleven, mozgó, cselekvő emberekkel; egy löverseny játszódik le előttünk, a hogy a starter indít, a lovak lábra kapnak, szédületes hajszában vágatnak, hogy izgató végküzdelem után diadallal vezessék be a nyertes lovat az ujjongó tömeg közt az istállóba. S ezer más ilyen jelenet, mind elevenen, színesen, természetes mozgásban.

Említsük még a kiállítás faluját, ezt a miniatúr Magyarországot minden népével, minden vidékével? A hol benne lat-

duk az embereket tájék, nemzetiség, vidék szerint; a házukat, szokásaikat, viselkedet, bútörököt, ruhájukat. Ahol lakodalmak, búcsújárások, torok lesznek; süret, tollfosztás, tengeri-hántás, fonó, csak úgy, mint a nép életében a valóságban. A hol nemcsak mi ismerjük meg, s ha érdemes: eltanuljuk a más vidékek szokásait, hanem megmutatjuk a külső országoknak is, az idegeneknek, milyen a magyar nép, milyen az élete, milyenek a szokásai, erkölcsi.

Még nagyon sok ilyen felsorolni valónk akadna, de talán egyszerre elég volna ennyi. Jövőre szólunk a többről.

KÖZGAZDASÁG.

Asz időgen búza beözönlése. Most, hogy néhány nap óta csekély mértékben javulnak a gabonárák, napról-napra fokozott mértékben özönlnek be a szerbiai, meg az oláhországi búza. A budapesti gabonatörszde forgalmának igen nagy részét foglalja le naponként az idegen búza forgalma s így tegnap is hétezer métermáza oláhországi búzat, ma pedig 5000 ezer métermáza szerbiai búzat vásároltak különböző budapesti gabonakereskedők és malmok.

Nagy a szárazság és c miatt az ország nagy részében általános a panasz; a gazdaságközönségnek egy tekintélyes része még fel sem szánhatta kökeményyé vált talaját és egy része pedig, ha fel is szántotta a földet, a száraz talajba nem merete beleszórni a magot, jobb időre vár. A felvidéki vármegyékben, főképp a keleti részekben voltak jó kis csözecek, de a Dunántúl és általában a nyugoti részekben, továbbá az alföldi vármegyékben, egy kisebb fajta esőt kivéve eső nem volt. A gabonavetésekre, továbbá az őszi gazdasági, illetőleg vetési munkálatokra az időjárás tehát nagyon kedvezőtlen. A repcében, a hol kikelt, hernyók pusztítanak; az egerek is mind tömegesebben jelennek meg s attól lehet tartani, hogy még a tél folyamán is nagy károkat fognak okozni.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Hirdetés.

Alólirott tisztelettel vagyok bátor becses figyelmébe ajánlani a mélyen tisztelt úrhölgyeknek, hogy budapesti útamból hazatértem, ahol több napot csak azért töltöttem, hogy a divatos öltözékeket megismerjem, és nagyrabecsült megrendelőim igényeit teljesen képes legyek kielégíteni.

Ennélfogva elfogadok minden szakmámba vágó megrendeléseket, ngymint: félteszthez-álló egyenes vágású hátuljú kabátokat vatirozással és prémezéssel, szörme gallérokat vattirozot bélséssel, harang-gallérokat gyűröt plüsből, utánzott perzsia, vagy krümmerből és más divatos kelmekből, teljes kiállításal; divatos ruhák vagy menyasszonyi öltözékeket jutányos árak mellett pontosan a kívánt időre elkészítem; miért is tisztelettel esedezem Szentes és vidéke tisztelt úrhölgyeihez, méltóztassanak becses megrendeléseikkel szerencsételtetni.

Maradtam alázatos szolgáljuk. 3—1
Szentesen, 1895. október hó.

Zsoldos János,
női-ruha készítő.

Lakásom: kurcpart-útca, I. tized 5. szám.

Szell Juliannának

III. tized 248. számú háza és derekegy-házoldali tanyaföldje eladó. Értekezhetni a tulajdonossal, a fenti szám alatt.

Félszázad óta

kütnőnek elismert

Arany érem Dr. SICHULSZKY Erdem érem
Pécs 1888 fele Temesvár 1888

Arckenőcs és moszdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelet azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatol hatásök képezik. Megbizható sikerrel használatnak, szeplő és májfoltok, a forrósg vagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztálatasága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg moszdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szepítő szer.

Kütnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

legégségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítására, megóvására, mely által egyúttal a foghúra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliessante-szappan

már kellemes illatanál fogva is a legkedveltebb tolett-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mindadarabok ingyen adatk. Egy darab ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. Szentesen Gömbös László gyógyszerertáiban. 20—17

BUDAY IMRE

központi árú-háza

SZENTESEEN, KOSSUTH-TÉR.

Szíves tudomására hozom a t. vásárló közönségnek, hogy személyes bevásárlásom folytán

kézmű-, divat és rövidárú raktáramat

oly dúsan és változatosan szereltem fel a már meg van győződve pontos, szolid, lelkiismeretes és bámulatol olcsó árak melletti kiszolgálásomról.

látványosságot nyújt.

Aki egyszer szükségletét nálam beszerzte, az már meg van győződve pontos, szolid, lelkiismeretes és bámulatol olcsó árak melletti kiszolgálásomról.

Kérem figyelembe venni a következő árakat: 1 rőf dupla-széles posztó, nőiruhára, 38 krtól feljebb. — 1 rőf jó mosó barchet, női ruhára, 17 krtól feljebb. — 1 drb. zefir kendő 65 krtól feljebb. — 1 drb. selyem-plüsch kendő 3 frt 30 krtól feljebb. — 1 alpaca posztó kendő 45 krtól feljebb.

Legyen szabad azért a t. közönséget felkérnem, hogy ha

jóminőségű árút olesón

óhajt beszerezni, ne mulassza el üzletemet felkeresni, mert ez nagy előnyére válik, sok megtakarítással is jár.

Festő árúkbán a legolcsóbbtól a legfinomabbig mindenféle nagy választékban van raktáron, csak úgy mint a szegedi festőknél.

Vászon és fehérneműekben csakis kiválóan jó minőségeket tartok nagy választékban.

Rövid-árúkat, diszeket, női és férfi szabó-kellékeket oly bámulatol olcsó árakon árúsitok el, mint a fővárosi nagykereskedők.

Minéltömegesebb látogatást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Buday Imre,

a szentesi nagy-takarék házában volt Wellisch-féle üzlet-helyiségében.

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör gyártmányainak előállítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márciusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palackokban hozza forgalomba.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

6—4

Kizárólagos képviselő Csongrádmegyére:

SIGMOND TESTVÉREK Szeged.

Főnyeremény
csetleg
500,000 márka.

Szerencse-jelentés!

A nyereményekért
az állam
közveszki.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás
nyeremény — esélyeire való részvételre, melyben

10 millió 981,720 márkát multhatlanul nyerni kell.

Ez előnyös pénz-sorsolás nyereményei, melyben természetesen csak **112 000** sorsjegyet foglaltatnak, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Prémia	300,000 márka	46 nyeremény.	a 5000 márka
1 nyeremény.	200,000	106	3000
2	100,000	226	2000
1	75,000	822	1000
1	70,000	1325	400
1	65,000	20	300
1	60,000	132	a 200 és 150
1	55,000	38050	a 155
2	50,000	7990	a 134, 100 és 98
1	40,000	7448	a 69, 42 és 20
3	20,000		
21	10,000		
		összesen:	56,200 nyeremény,

mely rövid néhány hónap alatt, 7 osztályban **biztosan** elődül.

Az első osztályú főnyeremény 500,000 márka, mely a második osztályban 55,000 márka, a harmadikban 60,000, a negyedikben 65,000, az ötödikben 70,000 a hatodikban 75,000, a hetedikben 80,000 márkára növekszik és így a 300,000 márkás premióval 500,000 márka lehet.

Ezen első nyeremény sorsolásra, mely hivatalosan van megállapítva:

egy egész eredeti sorsjegyet ára csak **3 fnt 50 kr.**

egy fél „ „ „ „ „ **1 „ 75 „**

egy negyed „ „ „ „ „ **— „ 90 „**

A megtörtént húzás után minden résztvevőnek, felszólítás nélkül, nyomban megküldöm a hivatalos sorsolási jegyzéket.

Sorsolási tervet az államcímrel ellátva, melyből a betétek és a nyeremény felosztások mind a hét osztályra megutaltatnak, előre küldök díjtalanul.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, pontosan és szigorú titoktartás mellett.

==== Megrendelések postautalvánnyal vagy utánvétellel kéretnek. ====

Megbízásokkal a küszöbön álló pénz-sorsolásra tehát azonnal, de legkésőbb

f. évi október 31-ig kiki bizalommal forduljon:

HECKSCHER JÓZSEF Bank- és pénzváltó üzeméhez, **Hamburgban.**

Házak, ékszerek és bútorok eladása.

Csillag Ármin ékszerész I. tized 190 számú háza, valamint III. tized 7. számú háza örökön eladó; az I. tizedbeli háza esetleg hasznosra is kiadó. Ugy annak házi bútorai és egyéb tárgyai is — elköltözés miatt — jutányos áron eladók; továbbá üzletben arany- és ezüst-tárgyak, tájtépipák és szivarszippák a beszerzési áron alól is elárúsítottak. 3—2

P é n z

4⁰/₁₀₀, 4¹/₂⁰/₁₀₀ és 5⁰/₁₀₀ kamatlábra megfelelő tőketörlesztéssel 15—50 évig terjedő visszafizetés mellett

feldbirtokra

a legelőnyösebb feltételek

és legrövidebb idő alatt
kapható

a hatóságilag engedélyezett és törvényszéki bejegyzett „Ingatlan- és Földhitel Kölcsön Forgalmi Intézetnél”

S Z E G E D E N

Tulajdonosok:

Szallai és Halmi.

Bővebb felvilágosítást ad Szentesen:

HOFFMANN JAKAB

divat-kereskedő. (Hariss-ház.) 3—2

ÜZLET-MEGNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy helyben, Kossuth-útca 141. sz. alatt a Pollák-féle házban (Kaas nagyvendéglő mellett) a mai kor igényeinek megfelelő

NORINBERGI-, RÖVID- ÉS DIVATÁRÚ-ÜZLET

nyitottam.

DÚS VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON TARTOK:

Férfi-, női- és gyermek ingeket, gallérokat, kezeloeket.

Férfi-, női és gyermek alsó ingeket és nadrágokat.

Nap- és esernyőket, setabotokat.

Szalagot, csipket, himzeseket.

Kellékeket férfi- és női s abók részére.

Foulárdokat, satinákat, organtínokat

Kézi kosarakat (garabolyok.)

Férfi és fiú kalapokat.

Férfi-, női- és gyermek-czipókat, sárcipókat (galoschni).

Férfi-, női- és gyermek-harisnyákat.

Játékszereket.

Alpaca-, pakfon- és csontnyelű evőeszközöket.

és még temérdek sokféle szakmába vágó árukat, melyeket rendkívül olcsón elárúsítok.

MINDENKI aki olcsót és jót akar vásárolni, az jól teszi, ha üzletemet felkeresi s meg fog győződni, hogy azt a bizalmat, melylyel a n. é. közönség 22 éven át elhalmozott, minden tekintetben megérdemlem.

MEGJEGYZEM még, hogy nem rég egy **ÓRIÁSI CSÓDTÖMEGET** megvettem s ez abba a kellemes helyzetbe juttatott, hogy

KALAPOKAT és CZIPÓKET

hánulatlan olcsón adni képe: vágok,

kerve a n. é. közönség tömeges látogatását, vagyok

Szentes, 1895. szept. hó.

kiváló tisztelettel:

Groszmann Adolf

az „Arany golyóhoz”

Ugyanott

egy jóházból való fiú tanonc felvétetik.

